Абітурыент-2021

ПРАЦАВАЦЬ І ГАЛАВОЙ, І РУКАМІ

15 чэрвеня стартуе прыёмная кампанія ва ўстановах прафесійна-тэхнічнай адукацыі

Сёлета прыём будуць весці 125 установаў прафесійна-тэхнічнай адукацыі па больш чым 250 прафесіях. Акрамя таго, адукацыйныя праграмы па падрыхтоўцы рабочых рэалізуе 41 установа адукацыі іншых узроўняў (каледжы, філіялы ВНУ). У структуры прыёму будуць захаваны тэндэнцыі мінулых гадоў: спецыяльнасці рэальнага сектара эканомікі складуць амаль 75 працэнтаў.

У ЗВЯЗЦЫ З ЗАКАЗЧЫКАМІ КАДРАЎ

Усяго на ўзровень прафесійна-тэхнічнай адукацыі плануецца прыняць 26,7 тысячы чалавек, з іх за кошт сродкаў бюджэту — 26,6 тысячы. Лічбы прыёму ў параўнанні з мінулым годам не толькі не зменшыліся, а, наадварот, крыху падраслі — прадстаўнікі рабочых прафесій заўсёды ў дэфіцыце.

— Установы прафтэхадукацыі працуюць у вельмі цеснай звязцы з арганізацыямі-заказчыкамі кадраў і аператыўна абнаўляюць кваліфікацыі, — падкрэсліла **начальнік упраўлення прафесійна-тэхнічнай і сярэдняй спецыяльнай адукацыі Міністэрства адукацыі Аляксандра ПЯТРОВА.** — Напрыклад, сёлета распачнецца падрыхтоўка па 135 новых для асобных навучальных устаноў прафесіях і прыпыніцца падрыхтоўка па 150 прафесіях. Мы імкнёмся максімальна наблізіцца да патрабаванняў, якія дыктуе рынак працы: як у колькасным, так і ў якасным плане.

На сённяшні дзень у краіне функцыянуе 51 рэсурсны цэнтр на базе ўстаноў прафесійна-тэхнічнай і сярэдняй спецыяльнай адукацыі. Узровень прафесійнай адукацыі павінен адпавядаць узроўню развіцця вытворчасці або апярэджваць яго — менавіта такая ідэя была пакладзена ў аснову іх стварэння. Тут канцэнтруюцца ўсе неабходныя рэсурсы (і матэрыяльныя, і кадравыя, і навукова-метадычныя) для забеспячэння высокай якасці падрыхтоўкі спецыялістаў і рабочых для высокатэхналагічных, навукаёмістых, экспартарыентаваных і імпартазамяшчальных вытворчасцяў. Прычым доступ да дарагога абсталявання маюць навучэнцы з розных навучальных устаноў, дзе рыхтуюць спецыялістаў па аналагічных спецыяльнасцях. Даступнасць забяспечваецца праз сеткавае ўзаемадзеянне ўстаноў прафесійнай адукацыі.

СТАНДАРТЫ ЗАЎТРАШНЯГА ДНЯ

Як адзначыла Аляксандра Пятрова, далучэнне нашай краіны ў 2014 годзе да сусветнага руху WorldSkills адкрыла перад сістэмай прафесійнай адукацыі новыя магчымасці. Галоўная мэта WorldSkills — папулярызацыя рабочых прафесій у сучасным грамадстве, у тым ліку праз правядзенне нацыянальных і міжнародных спаборніцтваў, якія яшчэ называюць алімпіядай у прафесійным майстэрстве. У сусветнага руху WorldSkills ёсць дэвіз «Удасканальвай свет прафесійнымі навыкамі».

Кожныя два гады праходзіць сусветнае першынство ў шасці сферах: транспарт і лагістыка, будаўніцтва і тэхналогіі будаўнічай вытворчасці, тэхналогіі вытворчасці і тэхналогіі машынабудавання, інфармацыйна-камунікацыйныя тэхналогіі, творчыя прафесіі і сацыяльна-бытавое абслугоўванне. Але спаборніцтвы праводзяцца не дзеля саміх спаборніцтваў. Іх фармат выкарыстоўваецца для таго, каб спрыяць распаўсюджванню ў свеце міжнародных прафесійных стандартаў

Прафесійныя стандарты WorldSkills — гэта стандарты заўтрашняга дня. А сусветнае першынство — своеасаблівы выклік для нацыянальнай сістэмы прафесійнай адукацыі, паколькі патэнцыяльныя інвестары ацэньваюць перш-наперш нашу краіну. Для таго каб выпускаць канкурэнтаздольную на знешніх рынках прадукцыю, патрабуюцца не толькі сучасныя тэхналогіі, але і спецыялісты самай высокай кваліфікацыі, якія змогуць працаваць на сучасным абсталяванні.

Фота з сайта worldskills.by

А каб зразумець, наколькі кампетэнцыі, якімі валодаюць навучэнцы і выпускнікі беларускіх устаноў адукацыі, адпавядаюць сусветным стандартам падрыхтоўкі спецыялістаў, трэба выкарыстоўваць міжнародныя індыкатары якасці.

«Некаторыя рабочыя спецыяльнасці або ўжо зніклі, або блізкія да знікнення. Замест іх з'яўляюцца іншыя, з прынцыпова новым узроўнем падрыхтоўкі».

Беларусь паспела ўзяць удзел у трох сусветных чэмпіянатах — у Сан-Паўлу (Бразілія, 2015 год), у Абу-Дабі (ААЭ, 2017 год) і ў Казані (Расія, 2019 год). Дарэчы, на апошнім сусветным першынстве Беларусь у агульнакамандным заліку заняла 15-е месца з 63. Плюс нашы хлопцы і дзяўчаты атрымалі чатыры медалі выдатніка за прафесійнае майстэрства. Беларуская зборная ўдзельнічала ў 33 кампетэнцыях, пачынаючы ад дэманстрацыі кулінарных шэдэўраў і да тэхналогій у будаўніцтве.

З ЛІЦЭЯ — НА АЛІМПІЯДУ

— Многія нашы ўстановы прафесійнай адукацыі з'яўляюцца базай для падрыхтоўкі ўдзельнікаў як нацыянальных, так і міжнародных чэмпіянатаў, — дадала Аляксандра Пятрова. — Таму ў маладых людзей, якія стануць іх навучэнцамі, ёсць магчымасць не толькі атрымаць запатрабаваную на рынку працы прафесію, але і паўдзельнічаць у алімпіядным руху.

Адна з такіх устаноў — **Мінскі дзяржаўны прафесійны ліцэй № 5 транспартнага будаўніцтва.**

— У гэтым годзе мы набіраем 227 чалавек (на базе дзевяці і адзінаццаці класаў), — расказала яго **дырэктар Інеса КУЗЬМІНА.** — У ліцэі рыхтуюць спецыялістаў для будаўнічай галіны, электраманцёраў па рамонце і абслугоўванні электраабсталявання, электраманцёраў ахоўна-пажарнай сігналізацыі, электрамантажнікаў па электраабсталяванні, сілавых і асвятляльных сетках, электрагазазваршчыкаў. Сёлета мы крыху павялічылі набор на спецыяльнасці электратэхнічнага профілю, таму што летась яны былі ў абітурыентаў асабліва запатрабаваныя. Дарэчы, маладыя людзі паступаюць да нас па конкурсе сярэдняга бала атэстата. А ўсіх іншагародніх хлопцаў і дзяўчат мы забяспечваем месцам у інтэрнаце.

Як заўважыла Інеса Кузьміна, ліцэй вельмі актыўна ўдзельнічае ў руху WorldSkills, што дае яму шмат пераваг. Так, за пяць гадоў была цалкам абноўлена ўся яго матэрыяльна-тэхнічная база. «Пры падрыхтоўцы да спаборніцтваў нашы майстры вытворчага навучання разам з навучэнцамі праходзілі стажыроўку ў Швецыі і Фінляндыі. Сёння мы рыхтуемся да ўдзелу ў сусветным чэмпіянаце ў Шанхаі. Гэта вельмі важны момант, бо мы развіваемся і рухаемся наперад. Вельмі важна сёння ўмець працаваць не толькі галавой, але і рукамі, такія спецыялісты вострa запатрабаваныя, а па нашых выпускнікоў работадаўцы стаяць у чарзе. У ліцэі ўжо прайшло размеркаванне — ніводны выпускнік не застаўся без рабочага месца».

Да плюсоў навучання ў прафтэхустанове Інеса Кузьміна аднесла таксама бясплатнае харчаванне навучэнцаў, забеспячэнне іх бясплатнай спецвопраткай і бясплатнымі падручнікамі.

ТЭХНІЧНАЯ ЭЛІТА

У **Каледж сучасных тэхналогій у машынабудаванні і аўтасэрвісе** плануюць набраць каля 300 чалавек. Навучанне тут вядзецца на ўзроўні прафесійна-тэхнічнай і сярэдняй спецыяльнай адукацыі. Рыхтуюць фрэзероўшчыкаў, аператараў станкоў з праграмным кіраваннем, слесараў па рамонце аўтамабіляў, аўтамеханікаў, наладчыкаў станкоў і маніпулятараў з праграмным кіраваннем, тэхнікаў-мехатронікаў, аперацыйных лагістаў.

— Лічбы набору мы не змянялі, але перанакіравалі вектар нашай дзейнасці ў вобласць машынабудавання, — расказаў **намеснік дырэктара каледжа па вучэбнай рабоце Дзмітрый БУЛАВІЦКІ.** — Дарэчы, на базе каледжа дзейнічае Рэсурсны цэнтр навучання работнікаў машынабудавання і аўтасэрвісу. А ў яго структуры адкрыты адзіны сертыфікаваны ў краінах СНД цэнтр Festo (FACT) па тэхналогіях індустрыі 4.0 і мехатроніцы.

«Узровень прафесійнай адукацыі павінен адпавядаць узроўню развіцця вытворчасці або апярэджваць яго».

Каледж з'яўляецца каардынатарам такіх напрамкаў руху WorldSkills, як мехатроніка, такарна-фрэзерныя работы на станках з лічбавым праграмным кіраваннем і аўтасэрвіс.

Пры навучанні рабоце на станках з лічбавым праграмным кіраваннем навучэнцы ў рэсурсным цэнтры спачатку адпрацоўваюць свае ўменні на камп'ютары, імітуючы апрацоўку дэталі. На экране яны візуальна могуць убачыць, напрыклад, як ламаецца такарны разец, фактычна акунаюцца ў свет віртуальнай майстэрні. У іх ёсць магчымасць пазнаёміцца з канструкцыяй станка з праграмным кіраваннем, так бы мовіць, знутры. Зняўшы віртуальныя ахоўныя прыстасаванні, можна ўбачыць нават больш, чым на рэальным абсталяванні, азнаёміцца з прынцыпамі работы ўсіх асноўных вузлоў станка.

На другім этапе навучання выкарыстоўваюцца сімулятары (трэнажоры): камп'ютарная праграма можа змадэляваць любую аварыйную сітуацыю, і калі навучэнец дапускае памылку, то праграма яму на гэта ўказвае. І толькі потым навучэнцаў дапускаюць у майстэрню з рэальным абсталяваннем. Ёсць і трэці ўзровень — праектаванне, калі спецыяліст павінен напісаць праграму для пэўнай дэталі і зрабіць трохмерны чарцёж. Такім чынам, токар, які працуе на сучасным станку з лічбавым праграмным кіраваннем, у адной асобе і тэхнолаг, і наладчык, і аператар, што кантралюе прыладу.

У многіх краінах свету сёння вядуцца размовы пра перагляд падыходаў да рабочых спецыяльнасцяў і кваліфікацый. Некаторыя рабочыя спецыяльнасці або ўжо зніклі, або блізкія да знікнення. Замест іх з'яўляюцца іншыя, з прынцыпова новым узроўнем падрыхтоўкі. Цяпер, каб выконваць на вытворчасці спецыяльныя функцыі, рабочаму недастаткова валодаць толькі пэўнымі навыкамі — трэба мець шырокі дыяпазон ведаў у сумежных галінах.

Межы паміж узроўнямі адукацыі размываюцца. Ёсць прафесіі, дзе рабочаму хапае прафесійна-тэхнічнай адукацыі, але ёсць прафесіі, і іх становіцца ўсё больш, дзе ад рабочага персаналу патрабуецца наяўнасць сярэдняй спецыяльнай і нават вышэйшай адукацыі. Невыпадкова ў многіх кампетэнцыях на чэмпіянаце прафесійнага майстэрства WorldSkills выступаюць студэнты ВНУ і навучэнцы каледжаў.

Прыём дакументаў ва ўстановы прафесійна-тэхнічнай адукацыі прадоўжыцца да 20 жніўня.

Класныя навіны

Пескаграфія і мультыстудыя

Цэнтр сучасных методык у дашкольнай адукацыі адкрыўся ў БДПУ

У ім акумулявана больш як 180 найменняў сучасных сродкаў навучання і іграваога абсталявання, прызначанага для ўсебаковага развіцця дзяцей ранняга і дашкольнага ўзросту. Гэта матэрыялы адукацыйных модуляў STEAM-адукацыі для дашкольнікаў: «Эксперыментаванне з жывой і нежывой прыродай», «LEGO-канструяванне», «Матэматычнае развіццё», «Робататэхніка», «Мультыстудыя «Я ствараю свет» і іншыя.

Яны дазваляюць вырашаць разнастайныя задачы развіцця дзяцей на аснове міждысцыплінарнага і прыкладнога падыходаў. А інтэрактыўная пясочніца ў спалучэнні з інтэрактыўным сталом стварае магчымасці для выкарыстання як навучальных праграм, так і забаўляльных матэрыялаў.

Багата сродкаў для эстэтычнага і творчага развіцця дзяцей у «Творчай майстэрні»: гэта розныя віды тэатра (пальчыкавы, пальчаткавы, ценявы, магнітны), музычныя гульні і цацкі, дзіцячыя музычныя інструменты розных народаў свету. Ёсць магчымасць для пескаграфіі і малявання на вадзе ў тэхніцы эбру.

Таксама значная ўвага ўдзелена сэнсарнаму развіццю дзяцей ранняга ўзросту (уключаючы матэрыялы методыкі Марыі Мантэсоры), фізічнаму развіццю (для гэтых мэт набыта фізкультурна-спартыўнае абсталяванне, балансіры і нейратрэнажоры).

Сродкі навучання ў поўнай меры будуць выкарыстаны ў падрыхтоўцы студэнтаў па спецыяльнасці «Дашкольная адукацыя», пры правядзенні навучальных курсаў для педработнікаў, навучання бацькоў дзяцей дашкольнага ўзросту як у афлайн-рэжыме, так і з выкарыстаннем магчымасцяў сайта цэнтра.

Сайт інтэгруе разнастайныя інфармацыйна-камунікацыйныя рэсурсы цэнтра, на ім створаны магчымасці для дзейнасці сеткавай супольнасці ўстаноў дашкольнай адукацыі нашай і замежных краін.

Цэнтр створаны па ініцыятыве Міністэрства адукацыі і пры падтрымцы Прадстаўніцтва Дзіцячага фонду ААН (ЮНІСЕФ) у Рэспубліцы Беларусь.

Матэрыялы падрыхтавала Надзея НІКАЛАЕВА.